

Li Andersson vas ym.

Kirjallinen kysymys poste restante -noutopalvelun muuttamisesta maksulliseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Posti Oy on yksipuolisesti ilmoittanut, että poste restante -osoitteeseen tulneiden postilähetysten noutamisesta ryhdytään perimään 1.3.2019 lähtien 3,10 euron maksua yhtä noutoa kohden ja että uusi noutomaksu on talouskohtainen. Viestintävirasto ei vielä ole ottanut kantaa Posti Oy:n yksipuoliseen ilmoitukseen, mutta saamiemme tietojen mukaan virasto käsittelee tämän ilmoituksen ennen uuden maksun käyttöön ottamista.

Posti Oy perustelee uutta maksua sillä, että kyseessä olisi ns. lisäpalvelu. Poste restante -noutopalvelua käyttävät muun muassa sellaiset henkilöt, joilla ei ole omaa tai vuokra-asuntoa Suomessa eli heiltä puuttuu postin henkilökohtainen jakeluosoite. Tähän ryhmään kuuluvat myös tulottomat ja asunnottomat ihmiset.

Postilaissa säädetään postin yleispalveluvelvollisuudesta. Lain tarkoituksena on turvata postipalveluiden ja erityisesti yleispalvelun saatavuus tasapuolisin ehdoin koko maassa (1 §). Koko maassa on oltava pysyvästi tarjolla postipalvelujen yleispalvelu, joka on saatavilla tasapuolisin ehdoin (14 §). Postilain 15 §:ssä säädetään yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvista postilähetyksistä.

Postilain mukaan liikenne- ja viestintäviraston on päätöksellään asetettava yhdelle tai useammalle postiyritykselle velvollisuus tarjota yleispalvelua, jos markkinoiden arviointi osoittaa sen olevan välttämätöntä yleispalvelun turvaamiseksi. Päätöksen tulee perustua avoimuuden, suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteisiin. Yleispalvelua on pidettävä turvattuna, jos: 1) palveluita on kattavasti tarjolla kaikille käyttäjille; 2) tarjottavat palvelut ovat hinnaltaan kohtuullisia ja niitä tarjotaan kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin; ja 3) alueella on keskenään kilpailevia yrityksiä, jotka tarjoavat vastaavia palveluita. Liikenne- ja viestintäviraston tulee yleispalveluvelvoitetta asettaessaan määrätä: 1) mitä 15 §:ssä tarkoitettuja palveluita postiyrityksen on tarjottava; ja 2) millä alueella palveluita on tarjottava. (23 §)

Posti Oy:n yksipuolinen ilmoitus poste restante -lähetysten saattamisesta maksulliseksi loukkaa räikeästi postilain yleispalveluvelvoitetta ja ihmisten yhdenvertaista kohtelua postin jakelussa sekä oikeutta sananvapauteen, johon kuuluu myös oikeus ottaa vastaan viestejä.

Poste restante -noutopalvelun muuttaminen maksulliseksi asettaa varattomuuttaan asunnottomaksi joutuneet henkilöt epätasa-arvoiseen asemaan valtaväestöön nähden, joilla on oma koti ja jakeluosoite. Tätä muutosta tulee arvioida myös perusoikeuksien toteutumisen kannalta.

Kirjallinen kysymys KK 635/2018 vp

Perustuslain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella (Perustuslain 6 §:n 1 momentti). Jokaisella on sananvapaus. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käytämisestä annetaan lailla (Perustuslain 12 §:n 1 momentti).

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin liikenne- ja viestintäministeriö ja sen alainen valvontaviranomainen ryhtyvät, jotta kodittomien, vailla vakinaista asuntoa olevien ihmisten peruspostipalvelut voidaan säilyttää edelleen maksuttomina?

Helsingissä 8.2.2019

Li Andersson vas
Paavo Arhinmäki vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Silvia Modig vas
Hanna Sarkkinen vas
Katja Hänninen vas
Anna Kontula vas
Jari Myllykoski vas
Matti Semi vas